

ენტროპიული მენეჯმენტის საკითხები ჯანდაცვაში

ქეთევან ომანაძე
ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრი

რეზიუმე

მართვის თანამედროვე სფერო გამოირჩევა მრავალფეროვნებით და მას საკმაოდ რთული აგებულება აქვს, კონკურენციის დონე საკმაოდ მაღალია და, შესაბამისად სხვადასხვა პროცესები, ღირებულებები, სწრაფად ცვალებადი მოვლენები ზემოქმედებას ახდენს მართვის პროცესზე. გადანყვეტილების მიღების პროცესი მრავალფაზიანი და დინამიურია. იგი მოითხოვს საკმაოდ დიდ დროს, რომლის მსვლელობის პროცესში შეიძლება შეიცვალოს მოცემულობები. ინოვაციური ეპოქა აყენებს კონკურენტული გარემოს შექმნის ახალ პირობებს და ეს გულისხმობს, ინფორმაციულ-ქსელური ეკონომიკის მართვის მთავარი ინსტრუმენტების ფლობას, რომლის გარეშეც შეუძლებელია კონკურენტული უპირატესობის მოპოვება და მომავლის მართვა გლობალურ დონეზე.

საძიებო სიტყვები: მართვა, პროცესი, ეკონომიკა, უპირატესობა, ინოვაცია, ჯანდაცვა, ორგანიზებულობა.

ძირითადი ტექსტი

მძლავრი გლობალიზაციის პირობებში ძალიან მნიშვნელოვანია კრეატიული მენეჯმენტის განვითარების თანამედროვე ტენდენციების გამოყენება, ამ მხრივ დღეისათვის გვაქვს სამი ძირითადი მიმართულება და ესენია: სინერგეტიკული მენეჯმენტი, ექსტრიმ მენეჯმენტი და ენტროპიული მენეჯმენტი.

ყურადღებას შევაჩერებ ენტროპიულ მენეჯმენტზე და ვისაუბრებ მის არსზე კომპანიებისა და სექტორების განვითარებაში.

ენტროპია ბერძნული წარმოშობის სიტყვაა და გარდაქმნას,

მოტრიალებას ნიშნავს. ზოგადი მონაცემებით ენტროპია გვიჩვენებს, სისტემის მოწესრიგებულობის ხარისხს.

ენტროპიის საკითხის გასარკვევად საინტერესოა ცნობილი შვეიცარიელი მეცნიერის კარლ გუსტავ იუნგის (1875-1961) კვლევები. იუნგის თანახმად არსებობს აზროვნების ორი ტიპი-ლოგიკური და ინტუიციური. დღეს ცნება ენტროპია ფილოსოფიასა და ფსიქოლოგიაშიც იხმარება. ეკონომისტებს, მარკეტინგისა და მენეჯმენტის სპეციალისტებს, ენტროპია მისი შექცევადი და არაშექცევადი ბუნების გამო აინტერესებთ, რადგან ასეთი ურთიერთსაპირისპირო პროცესები მარკეტინგსა და მენეჯმენტში არაერთი და არც თუ ისე იშვიათია.

ენტროპიასა და ენტროპიულ მიდგომებს ბიზნესს პროცესებში, მარკეტინგსა და მენეჯმენტში სპეციალისტები განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევენ. ეფექტიანი მენეჯმენტის ფორმირებისა და რეალიზაციის მექანიზმი ფართოდ არის აღიარებული, როგორც ეკონომიკური ზრდის მძლავრი სტიმულატორის ფუნქციის მქონე, რომლის მიხედვით, ქვეყნის ეკონომიკის პარამეტრების დინამიკიდან გამომდინარე შესაძლებელი ხდება კონკრეტული ტენდენციების პროგნოზირება.

აღსანიშნავია, რომ ეფექტიანი მართვის სტაბილური ეკონომიკური ზრდის ანალიზს შესწევს ძალა, ამოვიცნოთ მაკროეკონომიკური წონასწორობის ობიექტური მახასიათებლები. ეკონომიკის რეგულირება შეუძლებელია ეფექტიანი მართვის თეორიული და პრაქტიკული კონცეფციის განხორციელებისთვის. საინტერესოა ის ფაქტიც, რომ ენტროპიის თეორიამ მიიყვანა მეცნიერება და პრაქტიკა მისი საწინააღმდეგო მოვლენის ნეგენტროპიის არსებობის დადგენამდე. ენტროპიისა და ნეგენტროპიის ფაქტორების მოქმედების შედეგები სხვა მოვლენებზე, მათი დასუსტებით ან გაძლიერებით, გადაცემით, მკვეთრად ეხება ეკონომიკურ სისტემებს, მის შემადგენელ ნაწილებს, მათ შორის ჯანდაცვის სექტორსაც.

ჯანდაცვის სექტორი ეკონომიკის სპეციფიკური დარგია. თუმცა საზოგადოებაში გავრცელებულია აზრი, რომ ის არ განსხვავდება ჩვეულებრივი ბაზრისგან. ეს სპეციფიკა, რომელიც

ახასიათებს ჯანდაცვის სექტორს განაპირობებს სამედიცინო ბაზარზე ეკონომიკური ურთიერთობის განსაკუთრებულ ფორმებს, რაც მოიცავს სათანადო მექანიზმების შემუშავებას.

ჯანდაცვის სექტორში, ისევე როგორც ქვეყნის ეკონომიკაში, საფუძველს წარმოადგენს ეკონომიკური ერთეულები და სუბიექტები ამ სისტემებისათვის დამახასიათებელი ენტროპიული თვისებებიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ისეთი ანტიენტროპიული ფაქტორი, როგორიცაა მენეჯმენტი. ენტროპიასა და ნეგენტროპიას, როგორც ეკონომიკაში არსებულ წყვილს მნიშვნელოვანი როლი აქვთ ისეთი სტრატეგიების გვერდით, როგორიცაა მართვა და მენეჯმენტი, გადანაცვითილების მიღება და დეგრადაციის სანინალმდეგო ფაქტორები.

ენტროპიის თეორიები და დებულებები საფუძვლად უნდა ედოს თანამედროვე მენეჯერულ საქმიანობას, გადანაცვითილების სწორად მიღებას, რის გარეშეც მათი ეფექტურობა იქნება არასასურველი, სრულიად გაურკვეველი შედეგით, რაც შესაძლებელია კომპანიის კრახის, წარუმატებლობის მიზეზი გახდეს. ორგანიზებულობის, წესრიგის ე.ი ნეგენტროპიის ფაქტორმა უნდა უზრუნველყოს, ენტროპიის დამანგრეველი და განვითარების შემზღუდველი ძალების შებოჭვა.

ქაოსის, უწესრიგობის შემცირების ერთ-ერთ აუცილებელ პირობას წარმოადგენს პროცესების, სისტემის მართვის სრულყოფა, თვითორგანიზების უნარის ზრდა. თუ აღმოიფხვრა ენტროპიის ზომადგასული ზრდის გამოვლინება, სისტემა იფუნქციონირებს ნორმალურად, ადამიანთა ინტერესების შესაბამისად.

თანამედროვე ჯანდაცვის სექტორის კონცეფცია საბაზრო სისტემის შემადგენელი ნაწილია, რომელსაც გააჩნია საკმაოდ ძლიერი გამოყენებითი პოტენციალი. სტრატეგიული მოქმედებისათვის აუცილებლობას წარმოადგენს განსაზღვრული იყოს აქტუალური და კომპლექსური ფაქტორები. ხელმძღვანელის სწორი ორიენტირებით საჭიროა გამოკვეთილი იყოს არა მხოლოდ მიზნები, არამედ სწორი წესები და პროცედურები იდეის განსახორციელებლად. მმართველობითი გადანაცვითილების მისაღებად მონაცემებისა და ინფორმაციის მოპოვება მათივე

ანალიზითურთ, განეკუთვნება საქმიანობის იმ სფეროს, რაზეც დამოკიდებულია მიღებული გადაწყვეტიების წარმატება.

სამეცნიერო-საინფორმაციო ლიტერატურული წყაროების შესწავლის საფუძველზე არსებობს ფაქტორთა კომპლექსი, რომლებიც განაპირობებს ვითარების განვითარების გზების სისწორეს, მათი გამოვლენის სფეროების მიხედვით:

1. პოლიტიკური ფაქტორები- პოლიტიკური სიტუაციის სტაბილურობა, ეთნიკური და ეროვნული კონფლიქტები წარმოიშობა საზოგადოებრივი ორგანიზაციების პოლიტიკური საფუძვლების სტაბილურობის ხარისხი;

2. ბუნებრივ-ეკოლოგიური პირობები- ბუნებრივი რესურსების ათვისების შესაძლებლობა, ბუნებრივი რესურსების საკმარისობა, ნელეულის პერსპექტიულ ადგილმდებარეობათა დაზვერვა-აღმოჩენა;

3. ინფრასტრუქტურული სფერო-სატრანსპორტო ხელმისაწვდომობა, სერვისის ნებისმიერი სახეობის უზრუნველყოფის დონე(საბანკო, სადაზღვევო, კომუნალური) ელექტრონული დოკუმენტბრუნვის განვითარება და უზრუნველყოფა, კავშირის მოდიფიკაცია,ზოგადად, კომუნიკაციების არსებობა და ტექნოლოგიურად დახვეწა-განვითარება;

4. დემოგრაფიული ვითარება- მოსახლეობის ბუნებრივი კვლავწარმოება, მოსახლეობის საშუალო ასაკი, მიგრაციის ნაკადი, მოსახლეობის შემადგენლობის დადგენა შრომისუნარიანობის მიხედვით;

5. საკადრო უზრუნველყოფა- სპეციალისტების მომზადება, პროფესიული და პროფესიონალური შემადგენლობა, პროფესიების მიხედვით კვალიფიკაციური სტრუქტურის შექმნა, შრომისადმი მოტივირებული მიდგომა;

6. მეცნიერულ-ტექნოლოგიური დონე-სამეცნიერო-კვლევითი ბაზის მდგომარეობა, ტექნიკური პოტენციალის განვითარების მდგომარეობა, თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებადობა, ორგანიზაციული მენეჯმენტი;

7. რესურსული უზრუნველყოფა-ფინანსური რესურსები, ტერიტორიის მატერიალური ყოფა პირობები;

8. სოციალური გარემო-სოციალური ინსტიტუტების განვითარებულობა, სოციალური სფეროს ფუნქციონირების სტაბილურობა, მოსახლეობის ყველა ფენისათვის სოციალური მომსახურების ხელმისაწვდომობა.

ჯანდაცვის სისტემაში სწორი მმართველობითი გადაწყვეტილების მიღებისას გასათვალისწინებელია მთელი რიგი ფაქტორები. აუცილებელია მრავალფეროვანი საფრთხეების კონტროლი.

ორგანიზებულობის, წესრიგის ე.ი. ნეგენტროპიის ფაქტორებმა უნდა უზრუნველყონ ენტროპიის დამანგრეველი და განვითარების სანინაღმდეგო ძალების ბლოკირება. როგორც პრაქტიკა ცხადყოფს, სრული ორგანიზებულობა და წესრიგი რეალობაში მიუღწეველია, რადგანაც არსებობს ინფორმაციის დეფიციტი და ბევრი სხვა არგუმენტირებული მიზეზი, რომლებიც აფერხებს ამ ყოველივეს. აქედან გამომდინარე საკითხი ენტროპიისა და ნეგენტროპიის ბალანსის შესახებ რთული ფენომენია, რასაც ახასიათებს როგორც წესრიგის, განვითარების, ასევე ქაოსისა და რეგრესიის მომენტები.

დღესდღეობით გლობალიზაციის პროცესებზე დაყრდნობით შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ კონკურენცია უფრო გამწვავდება მომავალში, რაც თავის მხრივ აისახება მომსახურების განვითარებასა და მართვის პროცესებზე. სისტემის მართვა ადვილია თუ მმართველმა კარგად იცის უპირატესობები, სუსტი და ძლიერი მხარეები ასევე სწორად განახორციელებს ენტროპიის მართვას.

დასკვნა

ამრიგად, ენტროპიული და კრიზისული სიტუაციებიდან სტრუქტურების გამოყვანისათვის მიზანშეწონილია საპირისპირო მმართველობითი შესაძლებლობების გამოვლენა, რაც შეიძლება სწრაფად და ენტროპიის გადაყვანა მონესრიგებულობის მდგომარეობაში. ამ დროს ძალიან მნიშვნელოვანია პროცესების კონტროლი, მართვისადმი სისტემური მიდგომა, არგუმენტირებული ვარიანტების მიზანმიმართულად წარმატვა.

თუ ჯანდაცვის სექტორში შეიქმნება ქაოსური და უმართავი პროცესი, ამ შემთხვევაში ყოველმა დაგვიანებულმა ნაბიჯმა შეიძლება გამოიწვიოს სტრუქტურის დაშლა, რადგან მათი მთელი რიგი ძალისხმევა მიმართულია კმაყოფილ მომხმარებელზე ანუ შემოქმედ სუბიექტზე, რომლებიც არიან კანონებისა და თანამედროვე ტენდენციების აქტიური მოტივატორები.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ბარათაშვილი ე. ყურაშვილი გ. მახარაშვილი ი. “კრეატიული მენეჯმენტის მნიშვნელობა თანამედროვე მართველობით საქმიანობაში”. თსუ შრომათა კრებული. 2018
2. აბრალავა ა. „ეკონომიკისა და ბიზნესის გლობალურ-ინოვაციური პრობლემები“
3. სვანაძე ლ. „ეკონომიკური ფსიქოლოგია“ თბილისი 2015
4. ფრანგიშვილი ა. იმნაიშვილი, ლ. ბენაშვილი, ა. „ციფრული მრავალფუნქციური მიმდევრული სქემების სინთზი.გამომცემლობა „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი , 2006
5. ბარათაშვილი ე. მარიდაშვილი მ. „ინოვაციური მენეჯმენტის რეგიონული ასპექტები -სოციალური ეკონომიკა“ თბილისი 1(19).2012
6. Dooneley, L. O'sullivan ,D. Cormican, K. (2003) “Idea Management for Organisational Innovation”. International Journal of Innovation Management, 7(04)
8. <https://idfi.ge/ge/is-medical-market-a-regular-market> თენგიზ ვერულავა (მედიცინის აკადემიური დოქტორი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი) 19 თებერვალი 2016.

REFERENCES:

1. Baratashvili. E. Kurashvili. G. Makharashvili. I. “The Importance of Creative Managements in Modern Enlightenment Activities.” Collection of Works TSU. 2018
2. Abzalava. A. “Global Innovative Problems in Economics and Business” 2014
3. Svanadze. L. “Economic Psychology” 2015

4. Prangishvili. A. Imnaishvili. L. Benashvili. A. "Synthesis of Digital Multifunctional Sequential", Publishing bu Technical University. Georgia, Tbilisi, 2006

5. Baratashvili. E. Maridashvili. M. "Regional Aspects of Innovation Management-Social Economy". Georgia, Tbilisi. 1(19).2012

6. Dooneley, L. O'sullivan, D. Cormican, K. (2003) "Idea Management for Organisational Innovation". International Journal of Innovation Management, 7(04)

7. <https://idfi.ge/ge/is-medical-market-a-regular-market-Tengiz-verulava> (MD.PhD) February 19.2016.

ENTROPIC MANAGEMENT ISSUES IN HEALTHCARE

Qetevan Omanadze

MBA

RESUME

The modern field of management is characterized by diversity and it has a rather complex structure, the level of competition is quite high and, consequently, the different processes, values, and rapidly changing events affect the management process. The decision-making process is multistep and dynamic. It requires a significant amount of time, during which the actual givens may be changed.

The innovation era sets the new conditions for creating a competitive environment, which implies the possession of key management tools of the information and network economy, without which it is impossible to gain a competitive advantage and manage the future at the global level.

Key Word: Management, process, economy, advantage, innovation, healthcare, organization.